

На данашњи дан **1412.** године објављен је "Закон о рудницима" Деспота Стефана Лазаревића (Стефан је потписао Законик) - јединствен правни споменик средњовековне Србије.

Његова правна и историјска вредност увелико превазилази српске националне оквире. Закон садржи одредбе везане за обављање рударске делатности, али и статут града Ново Брдо, највећег рударског центра средњовековне Србије. Законик је пронађен **1959**

када је супруга тадашњег југословенског дипломате Хочеваара у Бечу купила антиквитет, на старосрпском, непознате садржине. Примерак који је пронађен је препис из 16. века.

1635 - Кардинал Ришеље основао је "Француску академију" (каснији Институт) - док је француску "Академију наука" основао 1666. Луј XIV, на сугестију Жана Батиста Колбера.

1676 - Цар Русије постао је Фјодор III Романов, после смрти Алексеја, његовог оца. На престолу се налазио до 1682. - кад га је наследио полубрат Петар Велики - али су земљом, пошто је Петар био малолетан и болешљив, управљали његови ујаци, бољари Милославски. Током његове владавине Русија је учврстила власт на огромним новоосвојеним територијама у Поволожју, Сибиру и Украјини.

1688 - Рођен је шведски мистик, филозоф и природњак Емануел Сведенборг, аутор специфичног мистичко-теозофског учења. О његовим визијама писао је Имануел Кант у спису "Снови једног духовника". Убрзо после његове смрти 1772. појавила су се "Друштва сведенборгијанаца", из којих је настала Црква Новог Јерусалима. Његова дела веома су читана и данас. Дела: "Opera philosophica et mineralia", "Arcana coelestia", "De nova Hierosolyma".

1782 - Рођен је француски композитор Данијел Франсоа Еспри Обер, аутор опера у којима се смењују говорне и певачке деонице. Дела: опере "Фра Диаволо", "Црни Домино", "Блудни син", "Нема из Портичија".

1843 - Рођен је амерички државник Вилијам Мекинли, председник САД од 1897. до 1901. Објавио је рат Шпанији 1898. како би од ње преотео Филипине, Порторико, Гуам и Кубу, започевши тако еру отвореног америчког империјализма. Заједно с европским силама, учествовао је у гушењу антиколонијалног устанка у Кини (1899. До 1901.) познатог као "Боксерски устанак" с циљем да се наметне режим слободне трговине и несметан продор америчког капитала у Кину. Убијен је 1901. у атентату.

1856 - Установљен је "Викторијин крст", највише британско војно одликовање.

1860 - Рођен је руски писац Антон Павлович Чехов, чији стил се одликује једноставношћу, изванредним даром запажања и специфичном атмосфером, блиском импресионистичком поступку. Позоришту је отворио нове путеве и сам је створио нови драмски облик "лирску драму". Извршио је огроман утицај на светску литературу, посебно драму. Дела: драме "Галеб", "Три сестре", "Ујка Вања", "Вишњик", новеле и приповетке "Човек у футроли", "Архијереј", "Кућа на спрат", "Душица", "Три године", "Огрозд", "Павиљон број 6", "Степа", "Сељаци", "Чиновникова смрт", "У ували", збирке хуморески "Мелпоменине бајке", "Шарене приче".

1862 - Рођен је енглески композитор Фредерик Дилијес, импресиониста познат по симфонијама ("Париз - песма великог града", "*Brigg Fair*"). Компонувао је и опере и концерте, укључујући "Литургију живота", инспирисану делом немачког филозофа Фридриха Ничеа "Тако је говорио Заратустра".

1866 - Рођен је француски писац Ромен Ролан, један од највећих мистика француске литературе 20. века, добитник Нобелове награде за књижевност 1915. Био је дубоко заинтересован и активно укључен у битна социјална, политичка и духовна збивања, укључујући "аферу Драјфус", феномен комунизма, борбу против нацизма, пацифизам. Дела: романи "Жан Кристоф", "Кола Брењон", 12 драма под заједничким називом "Позориште револуције", романсиране биографије Лудвига ван Бетовена, Микеланђела Буонаротија, Лава Толстоја, Фридриха Хендла, Махатме Гандија, антиратни спис "Изнад метежа".

1867 - Рођен је шпански писац и политичар Висенте Бласко Ибањес, којем је светску славу донео роман "Четири јахача апокалипсе". Целог живота борио се за демократију и слободу отаџбине, а кад је 1923. у Шпанији заведена диктатура ставио се на чело борбе за демократију и написао је брошуру "Разобличени Алфонсо XIII", која је одиграла огромну улогу у рушењу монархије. У младости је основао утицајни лист "Ел Пуебло". Остала дела: романи "Међу поморанцама", "Трска и глиб", "Кровињара", "Крв и арена", "Хорда", "Мртви заповедају", "Катедрала", "Уљез", "Подрум", "Маре Нострум", "Колумбо".

1886 - Карл Бенц је патентирао своје "кочије без коња". Његова моторизована кочија означила је зачетак аутомобилске индустрије која је убрзо освојила свет.

1896 - Амерички лекар Емил Граб први је употребио терапију зрачењем у лечењу рака плућа, применивши је у Чикагу на пацијенткињи Роуз Ли.

1899 - Умро је француски сликар енглеског порекла Алфред Сисле, један од оснивача импресионизма. Сликао је само пејзаже, обично улице под снегом и призоре из природе у лирском интимистичком маниру, с наглашеном нотом животног оптимизма. Посебно га је привлачило сликање река, при чему је највише истраживао светлосне ефекте.

1916 - Немци су у Првом светском рату први пут бомбардовали Париз из цепелина.

1916 - Британска армија је у Првом светском рату први пут тестирала тенкове у месту Хетфилд у Енглеској.

1929 - Рођен је српски историчар, академик, Сима Ћирковић. Дописни члан САНУ постао је 1972. а редовни 1981. Његова област рада била је историја средњег века Србије и Босне. Од 1968. на месту је редовног професора Филозофског факултета у Београду. Био је члан више иностраних академија и стручних удружења, попут Европске академије за историју у Бриселу, Међународног института за економску историју Франческо Датини, Међународног комитета за историјску метеорологију. Био је запажен и као лексикограф. Бавио се и историјом историографије.

1934. - Рођен је српски писац Бранко Миљковић, лиричар снажног интелектуализма. Почео је да пише као средњошколац и 1957. објавио је прву збирку песама "Узалуд је будим". Надахнуто је преводио модерне руске и француске песнике. Остала дела: збирке песама "Порекло наде", "Ватра и ништа", "Крв која светли", "Песме", "Смрћу против смрти".

1934 - Умро је српски писац Бранимир Ћосић. Махом је писао о животу младих после Првог светског рата, проблемима њиховог унутрашњег живота и морала у међуратном Београду. Дела: романи "Покошено поље", "Врзино коло", "Два царства", приповетке "Приче о Бошковићу", "Египћанка и друге приче", есеји "Десет писаца - десет разговора", "Кроз књиге и књижевност".

1941 - Умро је грчки генерал и политичар Јоанис Метаксас, који је као председник владе и министар војске 1936. распустио скупштину и успоставио личну диктатуру. Учествовао је у рату против Османског царства 1897. и у балканским ратовима 1912. и 1913. У Другом светском рату у октобру 1940. одбио је ултиматум фашистичке Италије, иако је и сам био склон сличном политичком систему, и организовао одлучан и успешан отпор италијанској агресији.

1942 - Совјетски Савез, Велика Британија и Иран уговорили су у Другом светском рату да британско-совјетске снаге напусте Иран шест месеци по окончању рата против Сила осовине, а Техеран је дозволио Москви и Лондону неограничену употребу, контролу и одржавање свих комуникација, аеродрома и пристаништа на иранској територији.

1942 - Перу и Боливија су потписивањем протокола у Рио де Жанеиру окончали рат започет 1941. због спорне пограничне територије између двеју земаља у подручју

амазонске џунгле.

1949 - Велика Британија је признала Израел.

1950 - Почела је прва у серији побуна у Јоханесбургу, изазвана расистичком политиком владе Јужне Африке.

1959 - Дански путнички брод "Ханс Хедтофт" налетео је поред обала Гренланда на ледени брег и потонуо, повукавши у смрт 95 људи.

1963 - Улазак Велике Британије у Европску економску заједницу (садашња Европска унија) ветом је спречила Француска.

1963 - Умро је амерички писац Роберт Ли Фрост, четвороструки добитник Пулицерове награде за поезију, чије су најчешће теме људска усамљеност и пролазност. Дела: збирке песама "Дечакова воља", "Северно од Бостона", "Поток што тече на Запад", "Сабране песме".

1964 - Панама је упутила жалбу Организацији америчких држава због агресије САД, захтевајући пуни суверенитет у зони Панамског канала.

1989 - После седам година неспоразума и међународне арбитраже, Израел је вратио Египту град Табу на Црвеном мору. Тај град Израел је држао од рата 1967. у којем је "до ногу" потукао арапске земље.

1994 - Аустријанка Улрике Мајер, двострука светска првакиња у смучању, умрла је од повреда задобијених приликом пада на такмичењу у спуту за Светски куп.

1996 - Венецијанска оперска кућа "Ла Фениче" нестала је у пожару, други пут током 204 године постојања.

1999 - Контакт група је позвала Србе и Албанце са Косова и Метохије да приступе мировним преговорима у француском замку Рамбује у близини Париза.

2003 - Скупштина Црне Горе усвојила је - два дана после Скупштине Србије - Уставну повељу којом је федерална држава Савезна Република Југославија преобразена у знатно лабавију Државну заједницу Србија и Црна Гора.

2005 - Умро је израелски писац, сатиричар, сценариста и режисер Ефраим Кишон, који је у својим колумнама и филмовима приказивао бруталност поретка према појединцу, живот усељеника и уопште људи измештених из своје културе. Дела: "Није фер, Давиде", "Још мало па истина", "Девица кроз ушицу игле", "Кита боли море", "Лисац у кокошињу", "Код куће је најгоре", "Рај у најам", "Јабука је свему крива", "Благо оном ко верује". Филмови: "Салах Шабати", "Блаумилхов канал".

2005 - Умро је режисер и сценариста Живорад Жика Митровић. Припадао је генерацији синеаста која је непосредно након Другог светског рата поставила темеље професионално организоване филмске продукције у Србији. Филмови: "Ешалон др М", "Капетан Леши", "Марш на Дрину", "Ужичка република", "Мис Стон", "Сигнали над градом", "Солунски атентатори", "Невесинска пушка", "Савамала", "Тимочка буна".

2006 - Умро је јужнокорејски уметник Нам Џун Пајк, пионир видео уметности 1960-их 20 века.

(Танјуг)